DAILY ارادہ

د افغان نشراتي مرکز ملي خپلواکه ورځپاڼه

سال تاسیس ۱۳۷۹ هـ ش

سال سوم شماره پنجاه و یکم
شماره مسلسل ۱۳۱
یکشنبه ۲۵ حوت ۱۳۸۱ هـ. ش
۱۳ محرم الحرام ۱۴۲۲ هـ.ق
16 March 2003

PROPERTY OF ACKU

د چاودنې په تور درې تنه وتپول شول

د ننګرهار امنیتي چارواکو ویلي چې دوی دهغه چاودنې په تور درې تنه نیولي چې درې ورځې مخکې د توري بورې او جلال آباد د لارې تر منځ تر سره شوه.

دغه چاودنه د BBC د تلویزیون د خبریالانو په یوه کاروان تر سره شوې وه. دوی له توري بورې څخه جلال آباد ته ببرته ستنیدل.

توره بوره هغه غرنی سیمه ده چې د تېر کال په مني کې د طالبانو او القاعدې د پلویانو په ځاله بدله شوې وه، او اوس یې د بهرنیو ژور نالیستانو، پ. خان ته اړولی دی.

عده یی از عودت کننده گان دست به تظاهرات زدند

فی یکال هیچ گونه کمکی برای ما صورت نگرفته است

شماری از خانواده های مهاجرین برگشت کننده از کشور های ایران و پاکستان دیروز در اعتراض به نداشتن سر پناه و عدم توجه مقامات دولت در کابل بابه راه اندازی تظاهرات خواستار حل مشکلات شان گردیدند. تعداد این مهاجرین که در ساحه چمن حضوری اجتماع کرده بودند. به حدود پنجاه تن می رسید. این مهاجرین که خود را از باشنده گان اصلی ولایت کابل معرفی نمودند گفتند که طی یک سال گذشته برای انان از بی درو کلکین سپری کرده اند و تابستان داغ انتظار آنان را می کشد. وزارت امور مهاجرین افغانستان تا کنون در مورد اجرای خواسته های این مهاجرین تبصره نکرده است

د ملي اردو دوه اواوي جوړې شوې

د افغانستان د ملي اردو د بیا جوړولو په لړ کې ددغه اردو دوه لواوي جوړې شوې.

ددغو لواوو د غونډې پر مهال ولسمشر حامد کرزی دا کار د ملي اردو د جوړښت لپاره مهم او لومړی ګام وبللو.

په دغه غونډه کې د نړېوالو ائتلافي ځواکونو مشر ډان مکنیل هم حضور درلود.

غله د پولیسو په حامو کې موټر دروي

د نیمروز دلارام او نیمروز هلمند د لویو لارو موټر چلوونکي او سپرلي پر دغو لارو له غلو او داړه مارانو سر ټکوي.

دغه موټر چلوونکي وایي چې په لارو کې غله د پولیسو په جامو کې دریږي او موټر دروي. خلک ځوروي او شتمنی یې لوټوي، دوی وایي چې دوی په دې اړه ځو ځلې د سیمو امنیتي واکمنو ته شکایت کړی دی خو لاتر اوسه ددغو داړه مارانو مخه نیول شوې نه ده.

در حمایت از صدام حسین

دهها هزار تن از عراقیان دیروز در بغداد و شهر های دیگر عراق گردهم جمع آمده و علیه جنگ احتمالی بر عراق به رهبری امریکا دست به تظاهرات زدند.

در تظاهراتیکه از طرف حزب بر سر اقتدار بعث ساز ماندهی شده بود مظاهره کننده گان جنگ را تقبیح نموده و از صدام حسین رئیس جمهور عراق حمایت کردند.

در این تظاهرات گروهی از زنان ملبس با لباس های بمب گزاران انتحاری اشتراک داشتند. این تظاهرات زمانی صورت میگیرد که مقامات به بحث شان روی قطع نامه پیشنهادی شورای امنیت ادامه میدهند.

په کنړ کې ناروغې پنځاس کسان وژلې دي

د کنړ ولایت د ناړې ولسوالی یو پلاوي کابل ته راغلی دی او ویلي یی دی چې په تیرو دوه اونیو کې په دغه ولسوالی کې ببلابېلو ناروغیو د پنځلسو ځخه تر پنځه ویشت کسان وژلي دي.

ددغه پلاوي ویاند عاشق وایي چې دغه مړه شوي کسان زیاتره دو یا (کلورا) له لاسه او یا هم هغه ښځي دي چې د زیږون پر مهال خپل ژوند له لاسه ورکوي. دده په وینا چې ددغه ولایت په لرې پرتو سیمو کې روغتیایي حالت د اندیښنې وړ دی.

خو په کابل کې د عامې روغتیا د بنسټیزو روغتیایي خدماتو رئیس ډاکټر محمد علی دردمل په دغه ولایت کې له وروستیو مرینو څخه ناخبرې ښکاره کوي او زیاتوي چې په دغه ولسوالی کې د عامې روغتیا د وزارت یو صحي کلینک هم کار کوي.

په پاکستان ټکول شوي بندیزونه لیرې کېږي

د متحده ایالاتو ولسمشر جورج ډبلیو بوش پر پاکستان هغه لګول شوي اقتصادي بندیزونه لیرې کړل چې په ۱۹۹۹ میلادي کال کې پر دغه هېواد د امریکا له خوا لګول شوی وو.

د سپینې مانۍ ویاند ویلي چې بندیزونه هغه اعلان د جمعې په ورځ وکړ. ددغه ویاند د وینا له مخې به دا کار په پاکستان کې د دیموکراسۍ په بیا راستنولو او تروریزم ضد جګړه کې مرسته وکړي. همدا شان متحده ایالاتو ژمنه کړې چې له پاکستان سره به مالي مرسته کوي تر څو په قبایلي سیمو کې اصلاحات راولي.

پر پاکستان دغه بندیزونه هله ولګول شول چې په ۱۹۹۹ میلادي کال کې اوسني ولسمشر پرویز مشرف د سپینې کودتا په ترڅ کې واک له میانواز شریف څخه تر لاسه کړ.

نو روز معبری به سوی زیست با همی

د ډلوی او بشرلکی خدای په نامه

سرمقاله

برای انکشاف و گسترش فرهنگ صلح و زیست با همی، در یافت و شناخت، همان ارزش های در جامعه مهم است که مردم در آن مشترکاتی را دریابند و یا خود را به نحوی در آن سهیم بدانند.

توجه به جشن نوروز و اقدام به برگزاری شایسته این جشن رسماً از سوی حکومت، در حقیقت مبین ارج گزاری به یکی از ظرفیت های بزرگ صلح و با همی اقوام این سر زمین است که متاسفانه، طی سال های اخیر از سوی طالبان تحریم و تجلیل از آن قدغن گردیده بود.

واقعیت اینست که سال های جنگ، به بسیاری از اسلوب ها و روابط مشترکی که در کلیت فرهنگ جامعه را میساخت، آسیب های وارد آورد و چه بسا که در نبود و از هم پاشیده گی این ارزش ها، جنگ زنده گی کرد و حتی تداوم یافت.

مسلماً در همه اجتماعات، ظرفیت های بسیاری برای تامین صلح دوامدار وجود دارد. سمبول ها، مناسبت های ملی، آبدات، تاریخ، تجربه مشترک، ارزش های مشترک، عادات، تفکر، ادبیات، موسیقی، پیوسته گی های اقتصادی، همه می توانند معبر های خوبی برای صلح و پیونددهی مردم باشند.

خوشبختانه در کشور ما، ظرفیت های عظیمی برای بالنده گی یک فرهنگ پر بار ملی وجود دارد که باید از این ظرفیت ها، در راستای ایجاد وحدت و ثبات پایدار سود جست که دریافت، شناخت، باروری و ارجگذاری به این ظرفیت ها، نه تنها وظیفه حکومت، بلکه وجیبه، فرد فرد باشنده گان این آب و خاک می باشد.

در کجای این تصویر "باز سازی" را سراغ گیریم. اگر واقعاً باز سازیی در جریان بود. مطمیناً این جوانان در کنار جاده ها برای دوخت و پالش بوت های لیلامی بار بار پاشده. چنین گلا ویز نمی بودند.

B_1 ډوله الوتکو پر عراق بمونه وغورځول

د امریکا پوځي سرچینو ویلي چې د دوی B_1 ډوله اوږده واتن ویشتونکې الوتکو د عراق جنوبي سیمه بمبار کړي ده.

امریکا وایي چې عراق خپلو جنوبي پولو ته د رادار خوځنده سیستم انتقال کړي دي او دا سیمه د پروازونو ممنوعه سیمه ده.

په ۱۹۹۸ میلادي کال کې B_1 ډوله الوتکو په عراق خلور ورځې بمباري کړې وه او له هغې نېټې وروسته دا لومړی ځل دی چې د امریکا ډول الوتکې پر عراق بمباري کوي.

د پنټاګون مامورین وایي چې عراق خپلو جنوبي سیمو ته د رادار داسې خوځنده سیستم وړي دي چې له مځکې څخه هوا ته توغندي هم توغولی شي.

سه تنه در کندهار دستگیر شد

موظفین امنیتی در ولایت کندهار سه تن را به اتهام رهزنی باز داشت کرده اند.

مسوولین امنیتی در کندهار به آژانس باختر گفته اند که این سه تن را که از ساکنان ولسوالی میوند آن ولایت اهستند با یک عراده موتر، یک میل تفنگچه، مقداری مرمی کلاشینکوف و بمب دستی دستگیر نموده اند.

در خبر آمده است که این سه تن در امتداد جاده عمومی ولسوالی میوند دست به آزار و اذیت مردم می زدند، در مورد اینکه این سه تن با کدام گروه و تنظیم وابسته اند چیزی گفته نشده است. اما مقامات امنیتی کندهار گفته اند که تحقیقاتی را در مورد رابطه احتمالی این افراد با گروه ها و شبکه های خاص آغاز کرده اند.

ترخه خوره، خو ترخه مه وایه

غروال:

ترخې خبرې کول او ترخه ویل د مقابل لوري د زړه بداوي سبب کیږي ځکه ترخه د خوږو ضد کلمه ده او په هرڅه کې چې تریخوالی زیات وي نو منفي اثرات یې زیات محسوس وي، له دې امله انسان کوښښ کوي له خولې څخه داسې خبره ونه باسي چې د نورو وګړو د زړه بداوي وړ وګرځي بلکې همیشه زیار باسي په نورو باندې د خپلې خبرې د منل کیدو لپاره داسې الفاظ په داسې خواږه انداز کې استعمال کړي چې اوریدونکي ته د منلو وړ وي.

پورتنۍ پوښتو متل هم له همدې امله ویل شوی دی، په دې متل کې زموږ لپاره یو ستر درس پروت دی داسې درس چې موږ ته په اجتماعي ژوند کې زیاتې بریاوې را په برخه کوي، زموږ ترمنځ د مینې او ورور ګلوی، ریښې پیاوړې کوي او موږ په هغه لار سموي چې زموږ د اجتماعي ژوند د نیکمرغۍ او هوسایۍ متضمنه ده، ښې او خوږې خبرې لکه د شاتو مثال لري چې د هر ناروغ لپاره شفا ورکوونکې وي، دغه شان خوږې خبرې هم د هر ډول قهریدلي انسان قهر او غضب سړوي او خپګان یې په خوشالۍ بدلوي.

انسان خو هسې هم له خولې څخه خبره باسي، خو لازمه ده چې د خبرې د ایستلو په وخت فکر وکړي چې آیا دا خبره چې دی یې له خولې څخه باسي د چا د خپګان او قهر سبب خو نه کیږي، که چیرې د اوریدونکي او مقابل لوري د احساساتو د ژوبلیدو سبب کیږي، که چیرې نزاکت ترې پیدا کیږي او که چیرې اجتماعي ستونزې او کشمکش پیدا کوي، نو بیا خو یې له ویلو زړونو د بداوي سبب ونه ګرځي.

افغانان تربل هر چا زیات په دې نزاکت بټه پوهیږي ځکه خو نو هر افغان زیار باسي چې د صحبت او خبرو په وخت دغه نزاکتونه په پام کې ونیسي ځکه افغانان په دې پوهیږي چې د تورې زخم به جوړ شي خو د ژبې زخم نه جوړیږي او د ژبې زخم زیاتې اجتماعي ستونزې له ځانه سره لري، نو ددغه اصل له په پام کې نیولو سره موږ ټولو ته لازمه ده چې د تاریخ په دې حساس پړاو کې چې د دوامدارو زخمونو د ټکورولو وخت رارسیدلی دی د ژبې په ذریعه د نورو زخمونو د پیدا کیدو سبب ونه ګرځو او په دې توګه په خپل اجتماعي ژوند کې ورو ورو مثبت تحرک او خوځښت منځ ته راوړو.

د تورې زخم به جوړ شي خو د ژبې زخم نه جوړیږي او د ژبې زخم زیاتې اجتماعي ستونزې له ځانه سره لري، نو ددغه اصل له په پام کې نیولو سره موږ ټولو ته لازمه ده چې د تاریخ په دې حساس پړاو کې چې د دوامدارو زخمونو د ټکورولو وخت رارسیدلی دی د ژبې په ذریعه د نورو زخمونو د پیدا کیدو سبب ونه ګرځو او په دې توګه په خپل اجتماعي ژوند کې ورو ورو مثبت تحرک او خوځښت منځ ته راوړو.

بخش دوم
اتفاق و صمیمیت ملی

ص. و از: پوهنتون مگماستر کانادا

قسمت دوم

تشنج بین مجاهدین و مسلکیان برگشته از غرب:

یکی از عواملیکه اتفاق و صمیمیت ملی را در سطح حکومت و بیرون از آن تهدید میکند بی انصافی متقابل بین مجاهدین سابقه و مسلکی های است که از کشور های غربی برگشته اند. روابط این دو گروپ را عوامل زیر برهم زده اند:

۱ هر دو گروه برای یکدیگر تاپه های مبالغوی وغیر منصفانه دارند. مثلاً مسلکی های غیر جهادی، بی انصافانه همه جهاد یانرا تفنگ سالار (کسیکه از تفنگ برای ظلم، تجاوز و دزدی استفاده کرده است) نامیده، جنایا تیرا که عده محدود مرتکب شده اند گناه تمام مجاهدین دانسته و تهامت، قربانی و فدا کاری اخلاصمندانه مجاهدین در راه رفع تهاجم را نادیده میگیرند. اگر به عمق همچو قضاوت ها متوجه شویم می بینیم که بر معلومات ناقص و تعمیم بی جا اتکا دارد. به عین شکل مجاهدین سابقه تمام مسلکی های غیر جهادی را با بی انصافی بی دیانت و غربی مشرب میخوانند که این قضاوت نیز متکی است بر تعمیم های بی مورد و معلومات ناقص یاغلط. بنابر این انحرافات ذهنی هر یک ازین دوگروه بی انصافانه در صدد حذف همدیگر افتاده و برای رسیدن به این اهداف غلط حتی خود را در آغوش بیگانه گان افگنده اند.

۲ ـ اقلیتهای افراطی در هر دو گروپ وجود دارند که اتهامات در مورد شان صدق می کند. مثلا هستند مجاهدین سابق که از سلاح برای جمع مال غصب دارائی مردم، قتل، را هزنی و تجاوز استفاده کرده و هنوز هم در تلاش همچو استفاده ها از قدرت نظامی خود هستند. همچنان در بین برگشته گان از غرب افرادی وجود دارند که به جای آوردن انکشاف و ترقی از بطن جامعه فکر و ذکر شان مصروف تقالید شکلی ایست که با اعتقاد، ارزش ها و مفاهیم عزت، ناموس و غیرت جامعه در تناقض شدید هستند.

بر مجاهدین و مسلکیان غیر مجاهد لازم است که تهامت لازم را در خود رشد دهند تا نقایص خود را قبول وشایسته گی های همدیگر را تصدیق و احترام نمایند و از قضاوتهای مبالغوی و نا په زدن ها بر همدیگر اجتناب نمایند. مجاهد باید بپذیرد که در پهلوی اینکه مهاجمین از کشور رانده شده قربانی های بی حساب داده شدند، جنگهای داخلی غیر ضروری بین مجاهدین واقع شدند و جنایات صورت گرفتند. بر مجاهدین لازم است که مسلکیان را ثروتهای کشور خود، کشوریکه با خون از آن دفاع شده است. دانسته به دیده قدر بنگرند و قبول کنند که عده زیادی از مسلکی ها شخصیتهای لایق، خدمتگار و مسلمانان خوب هستند. بر مسلکی های غیر مجاهد لازم است تقدس جهاد را قدر و احترام کنند و بپذیرند که بعضی از برگشته گان از غرب ترقیخواهان افراطی اند. انکشاف وپیشرفت را به غلط با غربی شدن یکسان میدانند و با تقالید سطحی نگرانه خود فرصت بدست آمده برای انکشاف اقتصادی و اجتماعی را به مخاطره مواجه می سازند.

رفع این تشنج برای بهبود اتفاق و صمیمیت ملی ضروریست ولی وقت و زحمت را ایجاب میکند. رهبری حکومت، موسسات، پوهنتونها و موسسه ملل متحد در فکر مجلس های "راه حل یابی" و مشورتی شوند تا سؤتفاهمات رفع و تدابیر علاجی سنجیده شوند.

ج: حق الجهاد وحق المقاومت:

بعضی ها به خاطر ادای فرض خداوندی یا مسوولیت انسانی شان امتیازات استثنائی میطلبند. اگر کسی به خاطر ادای نماز یا تلاوت قرآن عظیم الشان از مردم توقع داشته باشد که بر شانه های خود سوارش کنند در اشتباه است. به همین منوال کسیکه جهاد در راه خداوند (ج) را به حیث فرض به سررسانیده است نه باید به عنوان "حق الجهاد" توقع امتیازات فوق العاده و استثنائی داشته باشد. همین منطق در مورد سایر خدمات برای مملکت و مردم مثلاً "حق المقاومت" قابل تطبیق است. در غیر آن هر آنکه مصدر خدمتی برای وطن گردیده توقع سوار شدن برشانه های ملت را خواهد داشت. از طرف دیگر خواستن و به زور گرفتن امتیازات استثنائی سلسله نوبتهای نامشروع و انتقا مجویانه را دوام خواهد داد. زیرا آنانیکه به خاطر امتیازات استثنائی از حقوق شان محروم اند در انتظار نوبت خواهند نشست ووقتی نوبت قدرت برایشان رسید دیگر انرا محروم کرده و این سلسله نوبتها و محروه کردنها دوام خواهد یافت.

بزرگترین خدمت برای آنانیکه در راه خدا (ج) و وطن و مردم قربانی داده و یا حاضر به قربانی اند این خواهد بود که سیستمی ایجاد گردد که مطابق قانون حقوق همه تأمین باشند و سلسله تخریبی جبر و انتقام پایان یابد.

سیستمی که در آن به قدرت رسیدن یگانه راه تأمین حقوق نه باشد و ضرورت اینکه گروهها علیه یکدیگر به دسایس، توطه ها و چالبازی ها متوصل گردند از بین رفته باشد. در همچو یک سیستمی است که رقابت سالم و اثبات قابلیت و خدمتگذاری به را ههای به قدرت رسیدن مبدل شده میتوانند.

په افغانستان کې د قدرت د خلا ستونزه

رحیمی

د قدرت د خلا اصطلاح هغه وخت په افغانستان کې مطرح شوه چې لس دولس کاله مخکې زور نظام مخ په رنګیدو او د نوی نظام له پاره هیڅ ډول تدابیرنه وونیول شوی.

په هغه وخت کې د افغانستان اکثره خلك ددغې اصطلاح په مطلب نه نه پوهیدل او خینو خو به لاپه دې خبره ملنډې وهلې او تعجب به یې کاوو چې د قدرت خلا لاڅه ته وایې خینو بیا داسې فکر کاوو چې قدرت خو د ټانك او توپك په خوله کې وي چې نه پریمانه او بې شمېره موجود دی. خو له لنډې مودې وروسته ټول په دې حقیقت پوه شول چې "په زور کلی نه کیږي" او هغه خلا چې دولس کاله مخکې په افغانستان کې رامنځ ته شوه تر اوسه پورې نه تنظیمونو په توغندیو ډکه کړې شو، او نه طالبانو په دُرو او دلاسونو او پښو په پریکولو. ددغې خلا د ډکولو له پاره قانون، د قانون رعایت او د رنګ شوی نظام بیا راژوندی کولو ته ارتیاوه اوسنی انتقالي دولت هڅه وکړه چې ددغې خلا د ډکولو له پاره د ۱۳۴۲ کال اساسي قانون د موقتي دورې له پاره نافذ او اعلام کړي اما ددغې خلا دوه نور اساسي بنسټونه چې ددغه نافذ شوي قانون رعایت او د نظام جوړول دي لاهم عیني واقعیت نه لري او دغه خلا اوس هم په ټولو ابعادو سره موجوده ده. ځکه ترهغه وخته پورې چې د نظم او تولنیز عدالت د تامین تهدیدونکي او مخرب عوامل له منځه جوړیدو د لاري خنډونه جوړوي.

زور ګوئی، هغه عامل دی چې د وسلې په قوت قانون تر خپل واك لاندې نیول کیږي او په خپله خو بنه او خپله ګټه ورته تعبیرونه او تفسیرونه جوړیږي او له قانون څخه تبښته په دې معنی راځي چې د قانون تطبیقونکی ارګانونه د قانون د تطبیق توان ونه لري. دا کار ددې سبب ګرځي چې یو شمېر ډلې تپلي، ګروپونه او اشخاص په اسانۍ سره قانون تر پښو لاندې کړي او په تولنه کې د ځنګل قانون حاکم شي چې ددې تولو نتیجه د قدرت د خلا سبب ګرځي.

د مدنی یا ولسواکی تولنی په تعریف کې ویل کیږي: "مدنی او ولسواکه تولنه هغه حوزه ده چې د قانون په رڼا او واکمنی کې له مستقلو بنسټونو څخه جوړه شوی وي" د قانون نشتوالی او یا قانون ته بی احترامی په حقیقت کې له قانون څخه تبښته او پایلې یې د قدرت خلا او د داسې شرایطو راتلو ته لاره اواړول دی چې هر څوك له قانون څخه د ځان په ګټه جلا جلا تفسیرونه ولري او په پای کې د ضوابطو پر ځای د روابطو، دعام ګرائي په ځای د خاص ګرائي حاکمیت، د قانون په وړاندې نابرابرۍ د قانون او واقعیتونو ترمنځ واټن او د قانون او مقرراتو ناسمه اجرا دهغو عواملو مجموعه جوړوی چې په جدي توګه د قانون د تطبیق د لاري خنډ ګرځي.

دغه راز باید وویل شی چې د سیاسي، اقتصادي او اجتماعی حقوقو تامین د نورو د ساتیرو په شان له پاس لوری څخه د تضمین او پراختیا وړ نه دی. له کومه ځایه چې په مدنی او ولسواکه تولنه کې قانون جوړونکی له تولنی څخه الهام اخلی نو له قانون څخه د تبښتی مسله منتفی کیږی او د خواب ورکولو فرهنګ تسلط پیدا کوی.

د قانون د موجودیت او دهغه د رعایت له تولو څخه مهم ارزښت دادی چې د افرادو او ډلاډلو اتنیکی ګروپونو د حقوقو تضمین په دوام داره او همیشنی توګه قانونی بنسټ مومی او حقوق په قانونی توګه ورکول کیږی نه د اخلاقی او فردی توصیو په واسطه او نه د زور او تشدد له لاری.

په دی اساس لیدل کیږی چې قانون ته احترام او د قانون په سیوری کې ژوند د تولو په ګټه دی او هیڅوك د خپل حق د ترلاسه کولو له پاره زور وهلو او تیل ماتیل ته نه اړکیږی.

زور ګویی، له غیر مسئولو کسانو سره د وسلی موجودیت او له قانون څخه تبښته ټول هغه عوامل دي چې د یوې دموکراتیکي، مدني او په قانون باندې ولاړې ټولنې د جوړېدو د لارې خنډونه جوړوي.

د مخ چلو ونکی : اباسین

د بیا رغونی په لور

هند در افغانستان سرک ریل اعمار می کند

دولت هند در مناطق جنوب غرب افغانستان سرک ها وپل های تخریب شده را باز سازی میکند یک منبع سازمان مواصلات هند درین مورد افزود که هیأت چند نفری هند قبلاً به دعوت دولت انتقالي افغانستان از مناطق همجوار ایران باز دید نموده و سروی شان را انجام داده اند. قرار است که این پروژه منطقه دل آرام را با سرحد ایران وصل کند.

سازمان سرک سازی هند علاوه کرد این پروژه روابط افغانستان را با هند قوی ترمی سازد و همچنان با تکمیل این پروژه مشکلات ترانزیتی افغانستان که فعلاً با ایشان مواجه است کمتر خواهد شد. طبق یک خبر دیگر سفیر دولت هند مقیم کابل با وزیرصنایع خفیفه و مواد غذایی محترم عالم رزم طی یک ملاقات وعده نموده که دولت هند در بازسازی پارک صنعتی کابل همکاری خواهد کرد.

سفیر هند علاوه کرد که به همین منظور یک هیأت کارشناس هند به زود ترین فرصت وارد افغانستان خواهد شد.

د صنعت په بیا رغونه کې د پاکستان مرسته

چې مونږ به د صنعت په برخه کې د مسلکي کدرونو په روزلو کې هم لازمه همکاری وکړو او په خانګړې ډول د بوري د فابریکو په جوړولو او ترمیم کې یې هم د مرستې وعده وکړه.

یاده دي وي چې افغانستان د (۱۹۷۹) کال شوروي یرغل او دهغې په تعقیب د (۱۹۹۲) کال تنظیمي جګړو څخه د مخه یوازي د کابل ښار په خټیځه برخه کې ترسلو زیاتې صنعتي فابریکي درلودلې همدارنګه په بغلان. کندز. ننګرهار. مزارشریف او نورو سیمو کې یې هم د. رخت. زیتونو. بوري او نورو محصولاتو فابریکې فعالې او په زرګونو هېوادوال پکې په کار بوخت وو. خو د بهرني یرغل او کورنۍ جګړې په مهال د افغانستان د اداري سیستم په خیر اقتصادی زېر بناوې هم رنګې شوې.

ددې او دېتې ورتې نورو صنعتونو په فعالولو سره که له یوې خوا هېواد له اقتصادي پلوه ځواکمن کیږي نو له بله پلوه د زرګونو خلکو په بوختیدو سره د بې کاری کچه را کمیږي.

په هرات کې روغتیایي مرکز جوړ شو

له هرات څخه په راغلو راپورونو کې وایي چې د ایران اسلامي جمهوریت په مرسته د هرات په ښار کې د روغتیایي مرکز په جوړولو سره د ځایي خلکو په روغتیایي ستونزو کې یوڅه کموالی راغلی ایران تر اوسه د افغانستان په بیا رغونه کې یو لږ مرستې کړیدي چې د هغې تقریباً زیاته برخه یې په هرات. مزارشریف. بامیان او کابل کې ترسره شویدي.

په ګردیز کې د بیا رغونې پروژه پرانستل شوه

په پکتیا کې د تېر یوه کال په مهال کې د بیا رغونې کارونه په هغه اندازه چې د پکتیا د خلکو د قناعت وړوي ندي ترسره شوي. د کابل پکتیا لویه لاره هومره ستونزمنه نده خو د پکتیا د بېلابېلو ولسوالیو ترمنځ لارې خورا خرابې دي. پدې وروستیو کې د امریکا د متحده ایالتونو ملکي او نظامي عملیاتو مرکز د بیا رغونې دفتر د ګردیز په ښار کې په کارپیل وکړ د نومړي دفتر د افتتاح په مراسمو کې د افغانستان د انتقالي دولت د بیا رغونې چارو وزیرښاغلي دوکتورمحمدامین فرهنګ. په کابل کې د متحده ایالتونوسفیر رابرت فن او د پکتیاوالي رازمحمددلیلی په شمول ګڼو خلکو ګډون درلود. د پکتیا خلك علاقمند دي چې د بیا رغونې کارونه په دغه سیمه کې پیل شي. شاړې منګل د اریکیو آمر وایي امریکا ې حواکونه چې غواړي د بیا رغونې په کارونو کې برخه واخلي لومړی دي د قومي مشرانو سره مشوري وکړي همدارنګه خایی اداره دي هم په جریان کې واچوي. خپلسري کارونه چې تر اوسه په بېلابېلو خایونو کې ترسره شوي چندان د پام وړ نتایج یې ندي درلودلي. دا چې متحده ایالاتو په ګردیز کې د بیا رغونې خانګړی دفتر پرانست مونږ ډېر خوښ یو خو غوښتنه مو داده چې د بیا رغونی کارونه دي په واقعي بڼه ترسره شي نومونړی زیاته کړه مونږ ته دې ښوونځي. کلینیکونه. پلونه او د برېښنا وسایل برابر کړي نومونړی همدارنګه غوښتنه وکړه چې امریکایی ډالرو ته رسېږي او په لسو ښوونځیو. دری ځاکنو او یو کلینیك باندې کار روان دی چې مجموعي لګښت یې (۳۵۰) زره ډالره کیږي دا د بیارغونې له هغو بېلګو څخه دي چې په ټول افغانستان کې پیل شویدی.

همدارنګه د بیارغونې چارو وزیر ښاغلي دوکتورمحمدامین فرهنګ وویل کوم کارونه چې له نن څخه پیل کېږي له دري مرحلو کې به خپل اغیز پدې سیمه کې وکړي نومړی اغیز یې دادی چې وروسته له ۲۴ کلو جګړو. وژنو او بد مرغیو څخه افغانستان د سولې او بیا رغونې کارونو ته درېږلو او دغه ویجاړي به په ودانیو بدلې کړو په دوهمه مرحله کې به د خلکو ذهنیت د جګړې څخه د سولې خواته راواړوو او دریمه او خورا مهمه مرحله یې داده چې خلکو ته ثابت کړو چې متحدین افغانستان ته د بیا رغونې لپاره راغلي دي دوی نه غواړي چې زمونږ هېواد اشغال کړي مونږ هیله کوو چې دا پیل د اوږدې مودې د همکاری لپاره اساسي او تهدابی ډبرې په حیث کار وکړي نومونړي وویل مونږ غواړو چې د بیا رغونې کارونه په متوازن ډول په ټول هېواد کې پیل او ترسره شي د مرکز او ولایتونو ترمنځ به د اړیکو د تامین لپاره هم هڅې وکړو. نومونړی غوښتنه وکړه چې د افغانستان خلك د توپك په خای ببل او د کاروسایلو باندې بدل کړي او د جګړې پرمختګ څخه د بیارغونې کارونو د پرمختګ لپاره ګډې هڅې وکړي.

پینځه اداره په افغانستان کې (200) ښوونځي جوړوي

د ملګرو ملتونو د	یونیسف اداري وایي	شمېر ښوونځي د	
اداره په روان کال	کاروردن په کابل کې	افغانستان په	
کې غواړي چې (۲۰۰)	وویل چې نومونړي	بېلابېلو هغه سیمو	
ښوونځیو په جوړولو	اداره به د ملګرو	کې چې کډوال	
سره افغانانو او په	ملتونو د خدماتو	ورته ستنیږي جوړ	
ځانګړې ډول هغه	اداري په همکاری او د	کړي ښاغلی کارووردن	
کوچنیانو ته له	ښوونې او روزنې	زیاته کړه په دغه	
پاکستان او ایران څخه	وزارت په موافقه د بهرته	پروژی به د سرته رسولو	
راستنیږي د زده کړې	ستنیدونکو کوچنیانو د	لپاره د (۸.۴) ملیونه ډالر	
زمینه مساعده کړي. د	روزنې لپاره دغه	پکار دي.	

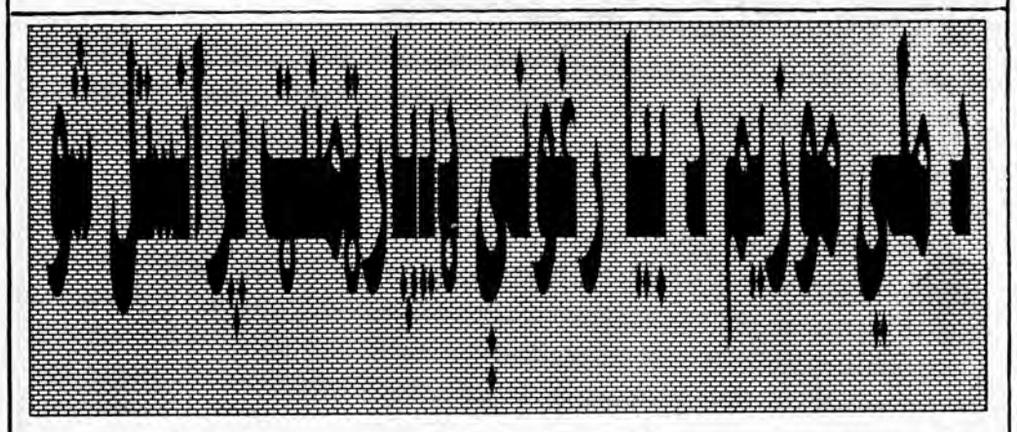

د انګلستان د برتس	کلتوري معین ښاغلي	به هڅه وکړو چې د
موزیم په همکاری د	غلام رسول یوسفزي په	انګلستان د فرهنګي شورى
کابل د ملي موزیم د بیا	خپله وینا کې د کابل	او د هند د اطلاعاتو او
رغونې لپاره ځانګړې	موزیم د بیا رغونې له	کلتور وزارت په مرسته د
ځانګه پرانستل شوه ددې	امله د انګلستان د مرستو	موزیم د بیا رغونې ترڅنګ
ځانګې د پرانستلو په	څخه مننه وکړه همدارنګه	د موزیم د پرسونل د روزلو
مراسمو کې د	په کابل کې د انګلستان د	لپاره هم لنډمهالي روزنیز
اطلاعاتو او کلتور وزارت	سفیر مرستیال وویل مونږ	سیمینارونه دایر کړو.

له ژوند څخه تښته

روښان

زړه نا زړه و، یو ځل به یې واده ته د تګ تکل وکړ، خو بیا به یې د ځانه سره وویل: د دومره غمونو او کړاوونو سره خوشحالي او واده ته تګ، په کومه خوشحالی کې د خوشحاله خلکو سره ناسته.

په خم او نه خم کې، په قراره د ځایه پاڅېد، خولی او پټو یې واخستل، د کوټې څخه ووت، او مخامخ د کور د لوېې دروازې خواته وخوځېد. او د واده د ځای لاره یې ونیوله، په ټوله لاره کې یې تېر شل کلن ژوند، ورته د فلم د صحنو په څېر تر سترګو تېرېده، هغه وخت چې ده خپل لوړې عالي زده کړې پای ته ورسولې، بیا هغه وخت چې دې په دولتي کار وګمارل شو، واده یې وکړ او دخپلې کورنۍ، ښځې او ماشومانو سره یې خوږې شېې ورځې تیرولې او دهغې څخه وروسته بیا هغه شیبې چې دې مجبور شو، ځان او خپلې کورنۍ ته د یوې مړې ډوډۍ د پېدا کولو لپاره پخلنځیو ته مخه کړي، تشویشونه نه، د شپې په برېستن کې هم د تشویشونو نه خلاص نه و، تر نیمو شپو به ویښ پاتې و، او کله، کله به بیا تر سهاره د خپلو غمونو او سوچونو سره لوبېده او خوب به یې سترګو ته نه ورته.

اته میاشتې همداسې تېرې شوې، نن او صبا، د مقرر طمعه او امید پوره او میاشتې ونیوو، په دې موده کې یو ځل یوه رڼایي، یو امید او یوه هیله ورته پیدا شوه، د کورنیو چارو وزارت څخه یې په یوه ولایت د مقرر مکتوب واخست، کله چې یې مکتوب اخسته ډېر خوشحاله و، په جامو کې نه ځائیده، په زړه کې یې تېر شول، چې که خیر وي تنګي او سختي شپې تېرې شوی، مقرر به شم، کور به ونیسم، تنخواه به واخلم او ماشومان به راولم.

په موټر کې کیناست او د هغه ولایت خواته روان شو، چې دې پکې مقرر شوی و، په لاره کې یې څو، څو ځلې په هغه جیب چې مکتوب پکې پروت و لاس کېښود، دوه ساعته وروسته و، چې هغه ولایت ته ورسید، د موټره کوز شو او یو ځل بیا یې په هماغه جیب چې مکتوب پکې پروت و لاس را کښود، ددې لپاره چې ښه ډاډه شي، چې مکتوب پر ځای او خوندي دی، لاس یې جیب ته ننویست او مکتوب یې راویست، په لوړو، لوړو، قدمونو یې ځان دفتر ته ورساوه دده ډېره ډېره وه، نیغ د مشر دفتر ته ننووت او ژر یې مکتوب د دفتر مشر ته پر میز کېښود، د دفتر مشر بې لدې چې ده ته د کیناستو بلنه ورکړي مکتوب پرانست، لاندې باندې یې مکتوب وکوت مکتوب یې پر میز کېښود، او ده ته یې په زیر، زیر وکتل وروسته د لنډ ځنډ او مکث څخه یې وویل:

کمبود نلرو

په نورعلی سړه خوله را ماته شوه، ښپو یې سستي وکړه، سر پرې وګرځېد، په ډېره سختي یې ځان ټینګ کړ، یوه شیبه آرام ودرېد، یو سور اسویلی یې له خولې ووت په قراره یې د وتو د دروازې خواته وکتل او بې له دې چې څه ووایي نېغ په دروازه ووت.

دې لا په همدې سوچونو کې و چې د واده ځای ته ورسېد، د ماشومانو ګڼه، ګوڼه ډېر زیاته وه، یوه شیبه یې خپل ټول ماشومان د نظره تېر شول، د هر ماشوم په څهره کې یې د خپل ماشوم څهره لېده، د واده ځای ته ننوت او غلی او آرام په یوه کونج کې کیناست، کله چې په محفل کې د ناستو خلکو سترګې په ده ولګېدې نو هر یوه پوښتنې پیل کړې، مقرري دې څنګه شوه؟ ماشومان دی چرته دی؟ ولې دې ماشومان نه راولې؟ او په لس هاو داسې نورې پوښتنې.

دې دې پوښتنو ډېر تنګ کړ، په قراره د واده دځای څخه ووت په استواره ګامونو نیغ په نېغه د کور خواته روان شو ګړې په ګړې به چابکیده، په زړه کې یې اور بل و، ده خپل تصمیم نیولی و، کور ته په ننوتو یې یو خوا او بلې خوا وکتل، په انګړ کې هېڅوک نه و د انګړ دروازه یې وتړله او دهلیز ته ننوت، یوې او بلې خوا ته یې وکتل، ځان یې ښه ډاډه کړ. چې په کور کې یوازې د هغه د رنځورې ورنداري څخه چې په بستر کې پرته ده بل خوک نشته، او ټول واده ته تللي دي، په استوارو ګامونو د کور دویم پوړ ته وخوت، د دویم پوړ څخه یې یو ځل بیا حویلی ته وکتل، د دهلیز په کونج کې پروت ګیلن یې را اوچت کړ، او د دویم پوړ تشناب ته ننوت

شیبه پس د نورعلی ټول ځان په سرو لمبو کې سوځېده، د تشناب د کړکۍ او دروازې نه لوګې بهر ته وتل، یو ځل بیا او د وروستې ځل لپاره هغه ته بیا تېر ژوند لکه د سینما د پردې په څېر مخې ته تېرېده، د عالی تعلیماتو خلاصول، مقرري، واده، ماشومان او د ماشوما نو د خولی د پلاره، پلاره د آوازونو اورېدل، د خلکو آشپزې کول د ولایت د چارواکی د کمبود نشته آواز او واده په ځای کې د واده د ګډون کوونکو خبرې. په نېمه ګینټه کې هر څه پای ته ورسېدل مخکې لدې چې دې د ګاونډیانو له خوا روغتون ته ورسول شي، ده د تل لپاره کړاوونو ته شا کړه.

قسمت هفتم

زکوی یار میآید نسیم باد نوروزی

بساری در سال ۴۶۷ هجری در زمان جلال الدین ملکشاه سلجوقی که آغاز سال با شروع بهار نزدیک شده بود، به ابتکار عمرخیام شاعر و منجم معروف و دیگر دانشمندان آن عصر تقویمی به نام جلالی ترتیب داده شد و برای ثابت نگهداشتن نوروز، آن را در اول بهار که آفتاب به برج حمل تحویل میگردد قرار دادند. نسبت جلالی به نوروز ماه، در این ابیات "سعدی" و "حافظ" از همین تقویم گرفته شده است:

اول اردیبهشت ماه جلالی
بلبل گوینده، برمنابر قضبان
بر گل سرخ از نم او فتاده لالی
همچو عرق بر عذار شاهد غضبان

× × ×

می اندر مجلس آصف به نوروز جلالی نوش
که بخشد جرعه جامت، جهان را ساز نوروزی

جشن نوروز به بسیاری از کشور های اسلامی تا مغولستان در آسیا و مصر و زنگبار در افریقا رفت. اکبرشاه در هندوستان در سال ۱۵۸۴ میلادی نه تنها جشن های نوروز و مهرگان را با شکوه هر چه بیشتر بر پاکرد بلکه نام های دری ماه ها را نیز رواج دوباره داد

به رونق مراسم جشن نوروز، به ویژه از دوره تیموریان هرات به بعد، یعنی پس از کشف و اعمار آرامگاه سپه سالار بزرگ اسلام امیرالمومنین حضرت علی کرم الله"وجهه" در حومه بلخ، برپایه روایتی که آغاز خلافت آنحضرت را در نوروز می نمایاند، در شهر مزارشریف مرکز ولایت بلخ افزوده شد.

جشن باستانی نوروز باگذشتن از پیچ و خم تاریخ راه خود را تا عصر ما گشاده است و مردم آن کشور های دیگر، در مراسم بر افراشتن "جنده" پروانه وار پیرامون آرامگاه خجسته اش گرد میآیند.

درباره آیین ها و مراسم جشن های آریایی در آثار ادبی و تاریخی زبان عربی شرح های مبسوطی را در می یا بیم که از آن جمله می توان کتاب التاج یا اخلاق الملوک منسوب به جاحظ، الاثار الباقیه ابوریحان بیرونی و کتاب های مسعودی وابن قتیبه رایاد کرد.

در زبان فارسی دری نیز ابوریحان بیرونی در التفهیم و گردیزی در زین الاخبار از چگونگی برگزاری این جشن ها، یادی داشته اند و اما یگانه کتابی که تنها در بیان مراسم نوروز و آن هم به فارسی دری نگاشته شده است "نو روز نامه" است که تالیف آن به خواجه امام ابوالفتح عمرابن ابراهیم الخیام نیشاپوری که از حکیمان و ریاضیدانان اواخر قرن پنجم واوایل قرن ششم هجری قمری است، نسبت داده میشود.

بر اساس منابع دست داشته، آریایی های قدیم بدین باور بودند که فروهر های نیاکان، در پنج روز پسین سال برزمین فرود میآیند و در شادمانی خانه واده سهیم میشوند. لذا برای رهنمایی فروهر ها، سوی دودمانهای شان، پیش از نوروز آتش میافروختند و برای خوشنودی روان گذشته گان نیایش میکردند و چون به باور زردشتیان فروهری که پاسدار نظام جهان می باشد در این روز به زمین فرود میآید و مردم آمدنش را جشن می گرفتند.

ادامه دارد

چاره ام نیست که روجانب اسعار کنم

ع. سرگردان:

بعد ازین جای ومکان برسر بازار کنم — بعد ازین کار کنم
می کنم کار که تافایده بسیار کنم — بعد ازین کار کنم
چون کفایت نکند عاید و هم پول معاش — بتو میگویم فاش
چاره ام نیست که روجانب اسعار کنم — بعد ازین کار کنم
سود خواری شده هر چند اگر سهل ومجاز — نشود رفع نیاز
لاجرم من طلب عاید سرشار کنم — بعد ازین کار کنم
دعوت وپارتی آمده نمایم هر شب — تا بیایم مطلب
برسرگنج نشینم همه را مار کنم — بعد ازین کار کنم
گوش ارباب امرکی شنود داد کسی — آه و فریاد کسی

ورنه مقبول نیفتد که من اظهار کنم — بعد ازین کار کنم
کالروکفش ودریشی نکند چاره کار — راست گویم ای یار
لنگی برسر زنم وپای به پیزار کنم — بعد ازین کار کنم
بوکه تانان من زار به روغن افتد — شیمه در تن افتد
کار قاچاق کنم، چاره ادبار کنم — بعد ازین کار کنم
یا گروه ساخته وپیشه کنم ساز وسرود — تا بیایم مقصود

گوش ها را کر و مردم همه با سار کنم — بعد ازین کار کنم
درد بیعاری و بی ننگی ندارد درمان — راست گویم ای جان!
به که این کهنه مرض گیرم و تیمار کنم — بعد ازین کار کنم
با تظاهر نشود کار زبنیاد نکوی — ره تزویر مپوی
تخم گل کارم و دوری همه از خار کنم — بعد ازین کار کنم

In This Issue:

1- Bush Removes The Bans Which Were Put On Pakistan
2- B-1 Warplanes Bombed Southern Areas Of Iraq
3- Increase In Number Of National Army
4- Drivers Complain About Robbers
5- Different Disease Kill 15 People In Kunar
6- Lack Of Power In Afghanistan
7- National Alliance And Cordiality
8- Eat The Bitter, But Don't Say Bitter
9- Escape From Life
10- Reconstruction Page

ERADA Daily

ارادہ در ویرایش و پیرایش مطالب دست باز دارد

آدرس: پروان بینه (بینمای بهارستان سرک مسجد حاجی میر احمد)
تلیفون موبایل: ۰۷۰۲۲۴۷۸۷،
۰۷۰۲۷۹۳۰۴

Daily Independent Publication, Publisher: Afghan Media Resource Center
Founder: Haji Sayed Daud, Chief Editor: Zuhoor Afghan
Mobil Phone: 070224787
070279304

قیمت فی شماره (۲) افغانی

ارادہ
د افغان نشراتي مرکز خپرونه

زیر نظر هیأت تحریر انتشار میابد

مدیر مسوول: ظهور افغان
سکرتر مسوول: سید محمد "عادل"
معاون: اسماعیل "تیمور"

موسس و صاحب امتیاز: حاجی سید داود
اندیشه و عقاید مطرح شده از سوی نویسنده گان به خودشان مربوط است
کمپوز ودیزاین انجینیر: محمدجمیل "امیری" چاپ: مطبعه مرکز نشرات افغان